

POLICY BRIEF SEPTEMBRIE 2021

Taxonomia UE

SUMAR

Taxonomia UE este un sistem de clasificare unică la nivelul Uniunii Europene pentru evaluarea activităților economice din punct de vedere al sustenabilității, cu scopul de a asigura tranziția la o economie neutră din punct de vedere al emisiilor de carbon. Stabilește o grilă de evaluare comună pentru evaluarea investițiilor, asigură un grad sporit de transparență și un limbaj comun pentru toți participanții la piață. În completarea Regulamentului privind taxonomia UE, Actele delegate stabilesc criteriile tehnice pentru obiectivele asumate.

În domeniul energiei, cea mai mare provocare o reprezintă aplicabilitatea taxonomiei în raport cu gazele naturale și energia nucleară ca soluții de tranziție pentru combustibilii fosili. Investițiile în gaze naturale, cu relevanță imediată pentru România, sunt, în prezent, lăsate în afara cadrului taxonomiei, o decizie cu privire la acestea urmând a fi luată în perioada următoare.

Pe lângă o serie de clarificări de natură legislativă, pentru a fi eficientă, taxonomia UE trebuie să adreseze și activitățile „ușor verzi”, care facilitează tranziția către neutralitate climatică și sustenabilitate de mediu, dar care nu reușesc să atingă pragul de „contribuție substanțială”.

1. Context

La nivel internațional, preocuparea pentru sustenabilitate și lupta împotriva schimbărilor climatice a debutat în anul 2015, odată cu adoptarea de către Adunarea Generală a ONU a [Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă](#). Cele 17 obiective cuprinse în documentul cadru pot fi încadrate în trei mari dimensiuni de sustenabilitate: economică, socială și de mediu.

Un an mai târziu, a intrat în vigoare și [Acordul de la Paris](#), un tratat internațional cu caracter juridic obligatoriu, semnat de 195 de membri și ratificat de 191, printre care se numără și Uniunea Europeană. Astfel, UE s-a alăturat luptei împotriva schimbărilor climatice ce presupune și o regândire a finanțărilor pentru a contribui la tranziția către o economie verde.

Primul pas spre această reorientare a fost înregistrat odată cu [Comunicarea Comisiei Europene](#) din 8 martie 2018, prin care executivul european și-a lansat planul de acțiune pentru finanțarea creșterii durabile. Aceasta sublinia importanța unui **sistem de clasificare unic al UE (taxonomie) pentru activitățile durabile**, ce ar contribui la informarea investitorilor.

Astfel, viteza cu care apar provocările legate de schimbările climatice, precum și importanța finanțării pentru dezvoltarea și reformarea industriilor din Europa și nu numai, au determinat UE să adopte acest sistem de clasificare al investițiilor verzi pentru a susține ambițiile climatice și de mediu.

2. Regulamentul privind Taxonomia

[Regulamentul privind taxonomia UE](#) a intrat în vigoare în iulie 2020, astfel, criteriile de evaluare a durabilității unei activități economice au căpătat un caracter legal obligatoriu.

Conform Taxonomiei UE, o activitate economică poate fi caracterizată ca fiind durabilă sau „verde” dacă respectă patru criterii cumulative:

1. Are o contribuție substanțială la cel puțin un obiectiv de mediu din cele șase prevăzute la articolul 9 al Regulamentului:
  - Atenuarea schimbărilor climatice;
  - Adaptarea la schimbările climatice;
  - Utilizarea durabilă și protecția resurselor de apă și a celor marine;
  - Tranziția către o economie circulară;
  - Prevenirea și controlul poluării;
  - Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor.
2. Nu prejudiciază semnificativ niciunul dintre cele șase obiective de mediu de mai sus;
3. Este conformă cu garanțiile minime aplicate pentru a asigura alinierea cu orientările OCDE privind întreprinderile multinaționale și cu Principiile directe ONU, cu cele opt Convenții fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii, și cu Carta internațională a drepturilor omului;
4. Respecta criteriile tehnice stabilite de către Comisia Europeană printr-un act delegat.

Activitățile sunt evaluate atât în funcție de contribuția lor la obiectivele de mediu, cât și a respectării unor garanții sociale minime, cum sunt drepturile omului sau standardele de muncă. Pentru fiecare dintre cele șase obiective de mediu, Regulamentul prevede anumite modalități prin care activitățile economice evaluate pot contribui semnificativ la atingerea acestuia. Totodată,

există prevederi și pentru identificarea cazurilor în care o anumită activitate prejudiciază semnificativ unul dintre obiectivele menționate mai sus.

Taxonomia UE setează un nivel de ambiție mai ridicat față de legislația sectorială europeană prin criteriul „contribuției substanțiale” la obiectivele climatice ale UE. Această extindere a fost considerată necesară deoarece, pe lângă consolidarea credibilității Uniunii și identificarea activităților ce pot contribui la tranziția verde, **principalul obiectiv** a fost alinierea criteriilor cuprinse în Taxonomie cu obiectivele Pactului Verde European.

Se face o distincție între obligațiile legale impuse de către Regulamentul privind Taxonomia UE și utilizarea voluntară a instrumentului:

- a) Obligația de raportare – **companiile financiare și nefinanciare mari**, care intră sub incidența Directivei privind Raportarea Nefinanciară (NFRD), au obligația de a include în declarațiile nefinanciare informații referitoare la măsura în care activitățile derulate sunt în conformitate cu criteriile stabilite în Taxonomia UE (art. 8). Totodată, **participanții pe piața financiară** au obligația de a raporta conformitatea activităților finanțate prin produsul lor financiar cu criteriile stabilite în instrumentul european (art. 5-6).
- b) **Utilizarea voluntară** – modalitățile în care participanții la piață pot utiliza Taxonomia UE în mod voluntar nu sunt definite explicit în Regulament. Acestea pot include utilizarea criteriilor din Taxonomie pentru analizarea și identificarea **oportunităților de investiții durabile**, alinierea cu aceste criterii pentru **atragera investitorilor**, și utilizarea ca elemente în **strategiile și planurile** dezvoltate de companii pentru tranziția durabilă și de mediu.

Conform articolului 10 din Regulamentul privind Taxonomia UE, criteriile tehnice pentru evaluarea activităților economice din perspectiva contribuției la obiectivele de mediu vor fi stabilite prin intermediul unor Acte Delegate tematice.

3. Actele Delegate

În aprilie 2021, Comisia Europeană a publicat propunerea pentru **primul Act delegat** privind Taxonomia UE **în domeniul climei**. Acesta propune criteriile tehnice pentru primele două din cele șase obiective de mediu definite în Regulamentul privind Taxonomia UE, și anume atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea. Având în vedere cele două obiective de mediu, **Actul delegat** cuprinde activități din sectoarele care contribuie cu 80% din emisiile directe de gaze cu efect de seră din Europa: energie, industria producătoare, transport, clădiri.

Actul delegat este un document dinamic și va continua să fie actualizat prin intermediul amendamentelor. Acest caracter „viu” al documentului va facilita adăugarea de noi activități și sectoare, inclusiv de tranziție, precum și

evaluarea regulată a criteriilor tehnice, asigurând astfel alinierea la progresele tehnologice ce vor fi înregistrate în anii următori. Un Act delegat complementar acestuia, ce va include agricultura și câteva sectoare din energie neincluse în primul, va fi adoptat mai târziu în cursul anului 2021.

Un al doilea act delegat aflat deja la stadiul de propunere vizează articolul 8 al Regulamentului privind Taxonomia UE ce reglementează **obligăția raportării de către companiile aflate sub incidența NFRD**. Astfel, Actul delegat cu privire la articolul 8 specifică metodologia, conținutul și prezentarea informațiilor ce trebuie raportate de către întreprinderile financiare și nefinanciare. Prin intermediul acestor criterii se urmărește creșterea transparenței pe piață, reducerea riscului apariției fenomenului de „greenwashing” și a riscurilor privind reputația instituțiilor financiare. Prevederile vor urmări să crească finanțările verzi și să încurajeze participării pe piețele financiare să dezvolte produse financiare și portofolii verzi. În ceea ce privește interacțiunea cu celelalte acte delegate referitoare la Taxonomie, cel referitor la articolul 8 a fost elaborat pentru a permite integrarea automată a viitoarelor actualizări și amendamente aduse Regulamentului privind Taxonomia.

Elementele ce trebuie raportate sunt următoarele:

- a) **Pentru companiile nefinanciare** – proporția de activități durabile din punct de vedere al mediului ce se aliază cu criteriile Taxonomiei UE, performanța de mediu ca variabile financiare (indicatori de performanță pentru cifră de afaceri, CapEx, OpEx), o defalcare a indicatorilor cheie de performanță bazată pe activitățile economice urmărite, inclusiv activitățile de tranziție și de facilitare, și pe obiectivul de mediu atins.
- b) **Pentru companiile financiare** – principalii indicatori cheie de performanță raportați la proporția activităților economice aliate cu Taxonomia UE, cum ar fi împrumuturile, investițiile, și asigurările.

Comisia Europeană are în plan și un Act delegat care să acopere activitățile ce contribuie substanțial la celelalte patru obiective de mediu cuprinse în Regulamentul privind Taxonomia UE.

4. What's next

Principala problemă legată de Taxonomia UE și de Actele delegate ce a făcut obiectul dezacordului între statele membre este posibilitatea includerii gazului natural și energiei nucleare în aceste instrumente și, prin urmare, definirea activităților legate de acestea ca fiind durabile. În special țările membre din centrul și estul Europei, inclusiv România, susțin includerea investițiilor în gaz pentru a facilita astfel eliminarea cărbunelui din mixul energetic. Pe de altă parte, anumite state vestice și nordice nu susțin ca un combustibil fosil să fie etichetat drept „verde”. O discuție similară este centrată în jurul centralelor nucleare, Franța, Ungaria, și Polonia fiind printre statele membre care susțin includerea activităților legate de energie nucleară

în Taxonomia UE.

Comisia Europeană a precizat faptul că, în prezent, Taxonomia UE nici nu interzice, nici nu permite în mod explicit investițiile în proiecte pe gaz natural. În [Comunicarea „Orientarea finanțării către Pactul verde european”](#) Comisia aduce clarificări suplimentare și precizează faptul că o activitate nu se califică automat ca fiind „nedurabilă” dacă nu este inclusă în mod explicit în Actul delegat privind Taxonomia UE în domeniul climei. Ca urmare a feedback-ului primit, Comisia urmează să includă gazul natural și tehnologiile conexe în scopul Taxonomiei UE. Acestea [vor fi clasificate](#) ca fiind activități de tranziție și trebuie să se încadreze în limitele impuse de Regulamentul UE. Energia nucleară va face, de asemenea, obiectul acestui Act delegat complementar ce urmează să fie adoptat în cursul acestui an.

Totodată, Comisia Europeană este în proces de revizuire a Directivei privind raportarea nefinanciară (NFRD) și a adoptat o propunere pentru o directivă de raportare a durabilității corporative (CSRD), care ar extinde cerințele de raportare existente, ca urmare a nevoii de a îmbunătăți cantitatea, calitatea și comparabilitatea informațiilor publicate. Modificările derivă, pe de o parte, din necesitatea alinierii cu obiectivul de neutralitate climatică asumat de UE, dar și din performanța nesatisfăcătoare a raportărilor nefinanciare din ultimii ani.

Principalele modificări incluse în prezent în CSRD se referă la extinderea domeniului de aplicare la toate companiile mari și toate companiile listate pe piețele reglementate și la cerințele de auditare a informațiilor raportate.

Directiva ar intra în vigoare pentru exercițiile financiare ce încep la 1 ianuarie 2023, mai puțin în cazul SME-urilor, pentru care aplicabilitatea va fi începând cu exercițiile financiare ale anului 2026.

5. Concluzii și recomandări

Pentru a îndeplini obiectivele de mediu asumate la nivel european, statele membre, în special cele care au regiuni dependente de cărbune, au nevoie de investiții substanțiale de capital public și privat pentru decarbonizare. Astfel, având în vedere necesitatea unor investiții ridicate, companiile trebuie sprijinite și încurajate inclusiv prin includerea în Taxonomia UE a investițiilor în proiectele de tranziție.

Consideram că viitoarea taxonomie ar trebui să adopte o abordare tranzitorie și bazată pe dovezi, care să reflecte dezvoltarea tehnologică de astăzi, potențialul energiei regenerabile, a mixurilor energetice actuale și a infrastructurii existente.

Criteriile tehnice de screening ar trebui să se bazeze pe potențialul proiectelor de investiții, iar criteriile de durabilitate ar trebui să se bazeze pe [Directiva privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile](#), ceea ce înseamnă că va trebui să se evalueze modalitățile de promovare adecvată a reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră pe mai multe căi, inclusiv prin intermediul combustibililor alternativi. Combustibilii de tranziție joacă un rol esențial în a asigura o transformare eficientă a sectorului industrial, precum și un acces

echitabil la finanțare pentru toate companiile angajate în decarbonizare.

Gazul natural poate juca un rolul de facilitator și de carburant de tranziție alături de alte surse regenerabile în tranziția energetică (hidrogen regenerabil produs prin reformarea gazului sau biogazului prin transformarea biochimică a biomasei, dacă este în conformitate cu cerințele de durabilitate). Acesta poate fi utilizat atât în sectorul energiei, cât și în cel al transporturilor, în special în cazurile în care electrificarea nu este posibilă sau nu reprezintă încă o soluție viabilă. Solicitarea de a implementa imediat anumite standarde stricte de emisie atunci când nu există tehnologie viabilă disponibilă comercial nu poate fi calificată ca o abordare științifică bazată pe fapte. Calificarea tehnologiilor cu emisii reduse de carbon la categoria durabil din punct de vedere ecologic se poate baza pe un prag comun de CO₂ care ar scădea progresiv în timp (din 5 în 5 ani de exemplu). Pragul ar putea fi fixat astfel încât tehnologiile cu emisii reduse de carbon să poată contribui la realizarea reducerii de emisii.

O altă măsură de sprijin pentru companii ar putea fi adaptarea reglementărilor și a schemelor de sprijin pentru finanțarea proiectelor realizate în parteneriat (Investitor/Producător ≠ Utilizator/Consumator).

Ideea de referință este finanțarea proiectelor (dezvoltate în parteneriat) care au ca obiective:

- Producere locală de energie verde (Investitor);
- Utilizare locală de energie verde (Companie);
- Finanțare Proiect prin PNRR / Fondul de Modernizare;
- Susținerea obiectivelor României / energie din surse regenerabile;

Comisia Europeană [ia în considerare](#) și elaborarea unui act legislativ care să sprijine activitățile ce contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, dar care nu ar fi eligibile conform criteriilor cuprinse în Taxonomia UE.

Ne raliem poziției BusinessEurope, organizație din care face parte și Concordia, care a formulat o serie de recomandări referitoare la [Taxonomia UE](#) și Actele delegate ce vin în completarea acesteia. Pentru a fi eficientă, legislația europeană trebuie să susțină activitățile „ușor verzi”, care facilitează tranziția către neutralitate climatică și durabilitate din punctul de vedere al mediului, dar care nu reușesc să atingă pragul de „contribuție substanțială” prevăzut în Taxonomia UE.

Comisia Europeană ar trebui să evite utilizarea cadrului format de Taxonomia UE ca referință pentru legislația sectorială viitoare (Horizon Europe, regulile privind ajutorul de stat, sau planurile de redresare), având în vedere că nu acoperă toate activitățile economice, nu include indicatori de impact, și este în stadii incipiente de implementare, insuficiente având în vedere complexitatea subiectului.

În ceea ce privește Actul delegat referitor la articolul 8, considerăm că, pe alocuri, cerințele sunt încă neclare și uneori chiar intră în contradicție cu legislația de nivel 1. Este important că obligațiile de raportare să fie corecte din punct de vedere legal, ușor de utilizat și proporționale. Totodată, companiile trebuie să beneficieze de suficient timp pentru a implementa cerințele de raportare, având în vedere procesul costisitor și de durată. Alte probleme identificate în prevederile Actului delegat se referă la:

- Aspecte de natură legală – cerințe de supra-raportare, ce includ un nivel de informații uneori nejustificate din punct de vedere al deciziilor investitorilor;
- Necesitatea actualizării sistemelor de contabilitate și raportare ce ridică provocări semnificative pentru companii, neclarități cu privire la prima implementare, formatul raportării ce include și informații sensibile, și alte aspecte de ordin procedural;
- Nedefinirea anumitor termeni în cadrul legislativ al Uniunii Europene ce deschide posibilitatea interpretării eronate, precum și greșeli și duplicat.

Bibliografie

1. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*, <https://sdgs.un.org/2030agenda>
2. United Nations Treaty Collection, *7.d Paris Agreement*, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XXVII-7-d&chapter=27&clang=en#EndDec
3. Comisia Europeană, *Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Banca Central Europeană, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Plan de acțiune: finanțarea creșterii durabile*, 8 martie 2018, COM(2018) 97 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0097&from=EN>
4. *Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088, L 198/13. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0852&from=ro>
5. EU Technical Expert Group on Sustainable Finance, *Technical Report*, March 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf
6. European Commission, *FAQ: What is the EU Taxonomy and how will it work in practice?*, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/sustainable-finance-taxonomy-faq_en.pdf
7. Comisia Europeană, *Comunicare privind Taxonomia UE, raportarea de către întreprinderi de informații în materie de durabilitate, preferințele în materie de durabilitate și obligațiile fiduciare: Orientarea finanțării către Pactul verde european*, COM(2021) 188 final, <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/3a3ea322-a365-11eb-9585-01aa75ed71a1>
8. European Commission, *Q&A: Taxonomy Climate Delegated Act and Amendments to Delegated Acts on fiduciary duties, investment and insurance advice*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_1805
9. European Commission, *FAQ: What is the EU Taxonomy Article 8 delegated act and how will it work in practice?*

10. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/sustainable-finance-taxonomy-article-8-faq_en.pdf
11. *EU reassessing role of natural gas in green finance rules, Commission says, <https://www.reuters.com/business/sustainable-business/eu-reassessing-role-natural-gas-green-finance-rules-commission-says-2021-05-17/>
12. BusinessEurope, *Comments on the April Taxonomy Package*, 2 June 2021, https://www.busineurope.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/iaco/2021-06-02_pp_april_taxonomy_package.pdf
13. Comitetul Național pentru Supraveghere Macroprudențială, *Analiza Grupului de lucru CNSM pentru sprijinirea finanțării verzi*,
14. http://www.cnsmro.ro/res/ups/Raport-CNSM-pentru-sprrijinirea-finantarii-verzi_PUB.pdf

—

[Confederația Patronală Concordia](#) reprezintă 15 dintre cele mai importante sectoare ale economiei naționale și este partener de dialog social, reprezentativă la nivel național. Cu un total de peste 350.000 de angajați în peste 1.800 de firme mari și mici, cu capital străin și autohton, Concordia este singura organizație din România membră în [BusinessEurope](#), [Organizația Internațională a Angajatorilor \(IOE\)](#) și [Business at OECD \(BIAC\)](#).

Din poziția de partener social reprezentativ, acordăm o importanță deosebită unei arii largi de subiecte printre care se numără piața muncii și dialogul social, educația, digitalizarea, protecția consumatorilor, viitorul transportului, fondurile europene, economia circulară.

Acest material este realizat în cadrul proiectului „Consolidarea Dialogului Social în România”, derulat de Confederația Patronală Concordia în parteneriat cu NHO – Confederația Patronală din Norvegia. Proiectul este sprijinit de Norvegia prin Granturile Norvegiene 2014-2021, în cadrul Programului „Dialog Social - Muncă Decentă”.